

ΠΕΡΙΛΗΨΗ «Η Γη μας, ο πλούτος μας»

Το Β΄ Περιφερειακό Γυμνάσιο Λευκωσίας βρίσκεται στην περιοχή Ορεινής και Ταμασσού σε μία μαγευτική τοποθεσία. Καθημερινά, απλώνεται μπροστά μας, ένα μοναδικό σκηνικό, ένας πανέμορφος και πολύχρωμος φυσικός καμβάς. Οι μαθητές μας, σεβόμενοι το περιβάλλον, γίνονται κοινωνοί μιας φιλικής συμπεριφοράς προς το οικοσύστημα. Σχεδιασμένα και πραγματοποιούνται συγκεκριμένες δράσεις με στόχο την Αειφόρο Ανάπτυξη. Οι άξονες μας, για την αειφόρο ανάπτυξη είναι: μαθητές και εκπαιδευτικοί να αντιληφθούν ότι η βέλτιστη χρήση των φυσικών πόρων επιτρέπει την προστασία και τη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος με σκοπό τη βελτίωση της οικονομικής και κοινωνικής κατάστασης στις κοινότητες των μαθητών μας. Στόχος ήταν οι μαθητές να εμπλακούν με τέτοιο τρόπο, ώστε να αποκτήσουν γνώσεις και δεξιότητες που αφορούν την αειφόρο ανάπτυξη. Θέλοντας, η προσπάθεια αυτή να έχει μακροπρόθεσμο σχεδιασμό και ισχύ ζητήσαμε την εμπλοκή της ακαδημαϊκής κοινότητας και άλλων φορέων. Συνεργαστήκαμε έτσι με το ΤΕΠΑΚ, το Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών και το Τμήμα Δασών αλλά και με την πλειοψηφία των κοινοτήτων οικοδομώντας μια αμφίδρομη σχέση. Ως κεντρική δράση σχεδιάστηκε η δημιουργία ενός βιολογικού λαχανοκήπου σε χώρο που παραχωρήθηκε από κοινότητα. Εσωματώθηκαν οι δράσεις της διαχείρισης εδάφους, της κομποστοποίησης και της τηγανόκνησης. Έγινε συλλογή παραδοσιακών σπόρων της περιοχής και ενημέρωση για τη σημαντικότητα της μέλισσας. Η δράση επεκτάθηκε και μέσα στο χώρο του Σχολείου με τη μεταποίηση βιολογικών προϊόντων όπως βοτάνων και ελιών.

«ΣΚΕΦΤΟΜΑΙ ΤΟΠΙΚΑ - ΔΡΩ ΤΟΠΙΚΑ-ΣΚΕΦΤΟΜΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΑ»

«ΜΑΘΗΤΕΥΟΜΕΝΟΙ ΓΕΩΡΓΟΙ»

Η καλλιέργεια βιολογικού λαχανοκήπου από ομάδα μαθητών του Σχολείου μας χωρίς τη χρήση φυτοφαρμάκων ή άλλων συνθετικών σκευασμάτων ήταν η κεντρική δράση που κατάφερε να ενσωματώσει όλα τα στοιχεία που αφορούν την Αειφόρο Ανάπτυξη. Ο λαχανοκήπος αποτέλεσε ένα αλλιώτικο σχολείο για την ομάδα των μαθητών μας που συμμετείχαν. Έμαθαν με βιωματικό τρόπο να καλλιεργούν, να φροντίζουν, να παράγουν και να προωθούν τα λαχανικά τους στην αγορά. Ενημερώθηκαν από επαγγελματίες του χώρου, τόσο για την καλλιέργεια όσο και την πώληση χορταρικών, με στόχο να αποκτήσουν, ακόμα μια επαγγελματική επιλογή, αυτή του βιοκαλλιεργητή. Ο ελεύθερος χρόνος των μαθητών απέκτησε άλλη διάσταση και ένισαν χρήσιμοι και ευτυχημένοι με όσα κατάφεραν μέσα από τη δράση τους. Έγιναν πιο υπεύθυνοι και οργανωτικοί με τις υποχρεώσεις τους και έμαθαν να δουλεύουν ομαδικά. Οι μαθητές έζησαν ξεχωριστές εμπειρίες και απέκτησαν δεξιότητες που θα τους βοηθήσουν στο μέλλον τόσο στην προσωπική τους ζωή όσο και στην επαγγελματική τους αποκατάσταση.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΑΣ ΣΤΗ ΦΥΣΗ

Στόχος μας ήταν οι μαθητές να μελετήσουν και να ενημερωθούν για τη σημασία της μέλισσας και την προσφορά της στο περιβάλλον και τον άνθρωπο. Παράλληλα ενημερώθηκαν από μελισσοκόμους για τη μελισσοκομία ως επάγγελμα.

Οι δράσεις μας άρχισαν με την παρουσίαση του μελισσοκόμου κ. Ηρόδοτου Χειμώνα, ο οποίος ζει και εργάζεται στο χωριό Κλήρου.

Ομάδα μαθητών μας παρευρέθηκε σε ομιλία του Συνδέσμου Μελισσοκόμων που πραγματοποιήθηκε στην εκκλησία Αγίου Νικολάου στο Επισκοπεϊό. Πολλοί μαθητές μας έκαναν τη δική τους έρευνα-μελέτη για τη μέλισσα αλλά και την αρμονία στη φύση σε σχέση με τα μαθηματικά.

Μέσα από ζωγραφιές όπως και κατασκευές κυψέλων με κανονικά εξάγωνα γνώρισαν το θαυμαστό κόσμο της μέλισσας και πρότειναν μέτρα προστασίας της. Επίσης η ομάδα μας πήρε μέλι από διάφορους μελισσοκόμους της περιοχής και τα έβαλε σε βαζάκια για το παντοπωλείο μας.

ΣΥΛΛΟΓΗ ΣΠΟΡΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ

«Το τι είμαστε εξαρτάται από το τι τρώμε, το τι τρώμε από το τι σπέρνουμε»

Στόχοι μας ήταν να συλλέξουμε πληροφορίες για τις παραδοσιακές καλλιέργειες από ηλικιωμένους γεωργούς των χωριών μας με συνεντεύξεις. Παράλληλα να μαζέψουμε σπόρους από τους γεωργούς για να τους καλλιεργήσουμε στο Σχολείο, αλλά και να τους διαφυλάξουμε για τις επόμενες γενιές, γιατί οι σπόροι αποτελούν κομμάτι της πολιτιστικής κληρονομιάς και ταυτότητάς μας. Έγινε ενημέρωση για τη συλλογή και τη σημασία των παραδοσιακών σπόρων από τον υπεύθυνο της Τράπεζας Φυτικού Γενετικού Υλικού κ. Άγγελου Κυρατζή του Ινστιτούτου Γεωργικών Ερευνών. Οι παππούδες και οι γιαγιάδες της περιοχής Ταμασσού και Ορεινής μας βοήθησαν δίνοντάς μας πληροφορίες και σπόρους. Μαζεύτηκαν πολλοί σπόροι με πιο αξιόλογη περίπτωση του βαμβάκοσπορου, ο οποίος δεν καλλιεργείται στην περιοχή εδώ και δεκαετίες αλλά και το μοναδικό ζαφρά, Παλαιχωρίου. Όλοι οι σπόροι θα παραδοθούν για μελέτη στο Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών.

Μέσα από τις συνεντεύξεις φάνηκαν οι διατροφικές συνήθειες των κατοίκων της περιοχής.

Οι συσκευασίες βοτάνων περιλαμβάνουν:

- Φακελάκια τσαγιού με Λεβάντα, Λουίζα, Τσουκνίδα, Τσάι του βουνού.
- Αρωματικά πουγκιά Λεβάντας, Σωλήνες και πουγκιά Ρίγανης.
- Πουγκιά με κομμάτια από Δάφνη, Θυμαρί, Δεντρολίβανο (λασμαρί) και Φασκόμηλο (σταπιάζ).
- Αξίζει να σημειωθεί, ότι παρήγαμε το δικό μας ελαιόλαδο, από τις ελιές του Σχολείου, με το οποίο φτιάξαμε το παραδοσιακό πράσινο σαπουνί και αρωματικό ελαιόλαδο.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ

«Το έδαφος είναι θεμελιώδης φυσικός μη ανανεώσιμος πόρος ο οποίος διαφυλάσσει την ύπαρξη ζωής στον πλανήτη μας. Λάθος ή ελλιπής διαχείριση του εδάφους οδηγεί σταδιακά και αναπόφευκτα στην ερημοποίηση».

Στηριζόμενοι σε αυτήν την αρχή και έχοντας υπόψη την ημιορεινή θέση καθώς και την ορεινή τοποθεσία του Σχολείου μας, δύο στοιχεία που αυξάνουν τη διάβρωση και σε συνδυασμό με τις υπάρχουσες καιρικές συνθήκες επιταχύνουν την ερημοποίηση, ξεκινήσαμε έτσι τη δική μας εκστρατεία για την Προστασία του Εδάφους!

Θέσαμε ως στόχους:

- την επιμόρφωση όλων για τον κρίσιμο ρόλο που έχει το έδαφος στην εξασφάλιση τροφής, στις θεμελιώδεις υπηρεσίες των οικοσυστημάτων, στην εξάλειψη της πείνας και στην αειφόρο ανάπτυξη.
- την προώθηση αποτελεσματικής στρατηγικής και δράσεων με σκοπό την αειφόρο ανάπτυξη και την προστασία του εδάφους εντός της περιφέρειας του σχολείου μας με πρωταγωνιστές τους ίδιους τους μαθητές μας.

Οι δράσεις μας:

- Γνωμάτευση του Τμήματος Δασών κατά το πόσο η υπάρχουσα διαχείριση του εδάφους όσο και η προτεινόμενη είναι σωστή.
- Η εκπαίδευση και δραστηριοποίηση των μαθητών μας μέσα από τις ίδιες τις δράσεις.
- Μελέτη κλίσης εδάφους. Οι μαθητές κατασκεύασαν clinometers και ανέλαβαν τις μετρήσεις κλίσεων του εδάφους με στόχο την προστασία του με βλάστηση και με την κατασκευή δομών, οι οποίες μειώνουν την κλίση.
- Καταγραφή της βλάστησης με στόχο την εξάπλωση της μεσογειακής βλάστησης που είναι συμβατή με το υπάρχον οικοσύστημα.
- Κατασκευή δύο χαρτών:
 - Χάρτης Κλίσης του Εδάφους του Β΄ Περιφερειακού Γυμνασίου Λευκωσίας
 - Χάρτης Ειδών Βλάστησης του Β΄ Περιφερειακού Γυμνασίου Λευκωσίας
- Συντήρηση υπάρχουσας δόμης με κλαδέματα κατόπιν του Τμήματος Δασών.

Μαθητική Ομάδα

Ανδρέου Έλενα, Γ6
Αρναούτης Κυριάκος, Γ6
Δημητρίου Γιώργος, Β3
Δημητρίου Χρήστη, Γ5
Κουρτελλάρη Ζηνοβία, Β4
Κυρίλλου Αντρέας, Α5
Μιλτιάδους Γεωργία Α3
Παύλου Φίλιππος, Α5
Χαραλάμπους Χαρά, Γ5
Χατζηστύλη Αναστασία, Γ5
Σχολική Χρονιά: 2014-2015
Σχολείο: Β΄ Περιφερειακό Γυμνάσιο Λευκωσίας
Υπεύθυνοι Καθηγητές:
Έλενα Παπαλουκά
Λεβέντη Χριστοθέα

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- The Limits to Growth, William W. Behrens III, Jergen Randers, Dennis Meadows, Donella Meadows, 1972
- Reports to the Club of Rome, <http://www.clubofrome.org/?cat=45>
- Brundland Report, "The World Commission on Environment and Development"
- Geography, An Integrated Approach, David Waugh

Κομποστοποίηση

- The Rapid Compost Method by Robert Raabe, Professor of Plant Pathology, Berkeley
- Lindsay, Jay (12 June 2012). "Japanese composting may be new food waste solution". AP. Retrieved 13 November 2012.
- "Composting for the Homeowner - University of Illinois Extension"
- Dougherty, Mark. (1999). Field Guide to On-Farm Composting. Ithaca, New York: Natural Resource, Agriculture, and Engineering Service

Τηγανόκνηση

- United States Environmental Protection Agency, <http://www.epa.gov/>
- Wastes - Resource Conservation - Common Wastes & Materials
- Balkanlıoğlu, Elif (April 15, 2012). "Recycling of waste cooking oil into biodiesel protects water resources". Today's Zaman (Turkey). Retrieved April 17, 2012.
- Mehdersma, Sandy (April 8, 2012). "Recycling used cooking oil a snap for area restaurants". Worcester Telegram. Retrieved April 17, 2012

Γενετικό υλικό

- The Svalbard Global Seed Vault, <http://gizmodo.com/the-isolated-vault-that-could-store-on-data-on-dna-for-1687457772>
- Millennium Seed Bank, <http://www.kew.org/science-conservation/collections/millennium-seed-bank>
- Botanischer Garten und Botanisches Museum Berlin-Dahlem, <http://www.bgblm.org/en/dna-bank>